

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Licejska knjižnica

Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 21. marca 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 33.

Utisi z lyonskega velesejma.

(Od 2. do 15. marca 1925.)

Mesto Lyon, za Parizom najbogatejša in največje mesto v Franciji, leži ob ste-ku Rhône in Saône, ki sta tukaj že mo- gočna vodna toka in daleč navzgor plo- vna. Ta ugodna okoliščina je menda nag- nila tudi Rimljane, da so 50 let pred Kristom na tem mestu sezidali svoj utr- jeni tabor, okoli katerega je polagoma vzrasla trgovska naselbina Lugdunum, središče latinske civilizacije v Galiji. Ko bo izvršen grandiozni načrt kanala med Renom in Rhône, ki bo odprl nepretrga- no vozno pot med Severnim in Sredozem- skim morjem, bo dana Lyonu prilika, da se do zadnjih možnosti razmahne ob- tistih naravnih pogojev, ki jih je že pre- računljivi Rimljan spoznal za izredno ugodne.

V srednjem veku je Lyon nekaj časa bil prestolnica burgundskega kraljestva, je nato prešel v provençalske roke in se končno pokoril francoskim kraljem, s čim- er je izgubil svojo politično vlogo in s tem je nehala njegovo tekmovalnost s Pa- rizom. Poročila iz 15. stoletja velj, da so se že tedaj razvili v Lyonu trgovski sej- mi. Na ta zgodovinski fakt so se opirali lyonski trgovci naših dni, ko so sklenili, da bodo dostojno nadaljevali tradicijo svojih slavnih in podjetnih prednikov.

Naravno je, da vsebuje Lyon, sedež starodavne civilizacije, nebroj zanimi- vosti, ki so zgovorni pomniki razvojnih dob tega mesta. Obiskovalcu Lyona ne bo težko s pomočjo potopisa ali v sprem- stvu znanca domačina ogledati si vse, kar ima Lyon pomembnega v tem oziru. Karakteristična poteza Lyona je ta, da ima mesto malo mračno lice in da nam velika poslopja po večini ne nudijo ni- kakršnega ugodja nad arhitektonskimi krasotami. Vse linije, vse fasade so trez- ne, vse ploskve in vsi prostori preveč racionalno izrabljeni. Lyon je v tem po- gledu čisto industrijsko in trgovsko me- sto.

Kakor že omenjeno, je naravna lega mesta Lyona za njegov trgovski razvoj nad vse ugodna. Tu se stekajo in križajo ceste, železnice in vodne poti, ki peljejo na sever proti Parizu, na vzhod v Švico, na jugovzhod v Italijo, na jug proti oba- lam Sredozemskega morja in na zapad proti pokrajinam, ležečim na bregovih Atlantskega oceana. Srednji vek nam priča, kako so se baš radi te ugodne le- ge v Lyonu čisto spontano razvile sejm- ske tendence. Med svetovno vojno pa, ko je bila Francija v veliki meri naveza- na ne samo na zmago svojega orožja, ampak tudi svojega narodnega gospodar- stva, so nastopili dalekovidni možje ter se z ljubeznijo poprijeli dela za smotreno organizacijo velikega, stalnega, vse pa- noge produkcije obsegajočega sejma. Sejmska akcija se je začela v Lyonu leta 1916 in ob strani so ji stale dobre soje- nice. Danes stoji v neposredni sosesčini mičnega parka Tête d'or ogromna, impo- zantna zgradba, ki so ji temelj položili leta 1918 in ki je v arhitektonskem po- gledu edina na svetu. Po sredi 400 me- trov dolge in 16 metrov široke in tri nad- stropja visoke centralne dvorane, ki do- biva luč od steklenega stropa, sta polože- na dva železniška tira, ki omogočata razkladanje blaga na licu mesta. Za no- tranje premeščevanje tovorov skrbi gib- ljivi električni nosilec, ki se visoko gori pod stropom premika po tiru, polože- nem po hodniku tretjega nadstropja. Pravokotno na ta osrednji trakt je pri- maknjenih na vsaki strani po deset pobo- nih kril, ki vsebujejo skupno 1700 pro- dajnih prostorov (stands). Zgradba je jeklenobetonska ter krije v svojih zido- vih 14 tovrnih vlakov jeklene kovine.

Največje frekvence razstavljačev se je sejm razveseljeval leta 1917 in 1918, ko je njihovo število presegalo 4000. Leta 1920 in 1921 je ekonomska kriza povzro- čila zastoje, ki pa se je srečno razpletel v nov in mnogoobetajoč procvit, kajti za letošnji pomladanski sejm je podjetje sklenilo že leto dni vnaprej 1500 najem- nih pogodb za oddajo razstavnih prosto- rov.

Notranja uredba sejmskih prostorov je izvedena na podlagi stroge smotrenosti. Nič nepotrebnega, nič preobloženega, vse se giblje po črti najmanjšega odpo- ra. Industrija je razdeljena v 56 skupin, ki se upravljajo po principu kar največje avtonomije. Vsaka skupina ima na raz- polago več prodajnih prostorov (stands), tako n. pr. jih ima metalurški 480, električni 125, avtomobilski 110 itd.

To ogromno Merkurjevo svetišče, ki nudi proti večeru, razsvetljeno od sto- tiščev žarnic, čudovito sliko, ima izreden mednarodni pomen, ki se bo še toliko bolj dvignil, kadar se valutarne razlike med evropskimi državami malce izrav- najo. Zlasti bo Lyon kot najpomembnej- še evropsko tržišče, za svilo stalno pri- vlačeval trgovce vseh evropskih in tudi prekomorskih dežel. Ima pa lyonski sejm tudi to prednost, s katero se ne more ponášati noben drugi. Vse mogoče panoge trgovine in industrije so namreč masirane v enem samem ogromnem po- slopju, ki je zanalašč za to zgrajeno, kjer se kupovalec s pomočjo nebrojnih liftov hitro in brez truda lahko premika iz enega nadstropja v drugo, se lahko infor- mira v za to urejenih kabinah, ki so raz- stavljene na vsakih 50 korakov, si lahko odpočije v udobno upremljenih odmor- nih dvorinah, kjer tudi lahko opravlja svojo korespondenco ter se navsezadnje tudi lahko okrepi v obširnem sejmskem restoranu, ki se ponaša z izborno ku- hinjo ter je založen z izvrstnimi franco- skimi vini, ki so tako pitni in po ceni.

Obiskovalec sliši na svojem potu sko- zi razstavne prostore najraznejše jezike in vidi zanimive postave tujerodnih tr- govcov, ki ne morejo prehaliti nadvse prijazni sprejem in izredno francosko ustrežljivost. Visoki plavooki Skandi- navci, okrogli temnopolti Andaluzijci, resni Angleži, dobrodušni Belgijci, šegavi Čehi, zgovorni Italijani, preračunljivi Gri- ki, Arabci v fesi, Tonkinci, Japonci in črni trgovci iz Afrike se vrste pred očmi opazovalca. Semterja slišiš tudi jugo- slovensko besedo.

Preobširno in preveč zamudno bi bilo razpravljati na tem mestu o vseh posa- meznih panogah lyonskega velesejma. Bilo bi tudi težko najti za to pravih iz-

razov, kajti obiskovalec ne ve sredi vse- ga tega šuma in hruma, čemu bi v prvi vrsti posvetil svojo pozornost. Povečini si vsak posameznik ogleda bolj natančno le to, kar ga zlasti zanima. Zategadelj mislim, da je umestno, ako spregovorim par besedi o standu kraljevine SHS, ki se nahaja v oddelku za tuje države.

dom srebrni napis, ovit s trobojnic: »Ro- vaume des Serbes, Croates, Slovenes« in v oklepaju »Yougoslavie«, je med pro- stori ostalih zunanjih držav kakor n. pr. Češkoslovaška, Švica, Anglija itd. naj- bolj obširna. Toda ima napako, kakor ves ta oddelk sploh, da leži preveč v stran od glavnega vrveža. Saj je res, da ima resni kupec zategadelj več miru in zbranosti, vendar pa bi bilo želeti s sta- lišča državnogospodarske propagande in prosvete, da bi bil naš oddelk po- stavljen na bolj vidno mesto. Opazoval sem tudi priproste Francoze, ki so željno povpraševali, kje leži ta država, in so pazno ogledovali okusno razporejene predmete, ki bi pa imeli veliko večji uč- nek, ako bi bili razstavljeni bolj na red- ko, kajti radi obilice razstavnih predme- tov, ki so bili natrpani na stenah, poli- cah, mizah in tleh, si dobil premalo pre- gleda. Skoro izključeno so bili raz- stavljene izvozne produkti: les (Slo- venija, Bosna, Srbija, Slavonija), to- bak, pirotske preproge, medeni kavni servisi iz Bosne in Srbije, čipke (Križaj - Kastelic), upognjeni les (Re- nec Co., Ljubljana), parketni iz- delki (F. Kotnik, Verd), sadne konzerve, mineralije in sušeno sočivje, bronasti iz- delki za cerkve in okna za ladje (specija- liteta Strojnih tovarn, Ljubljana). Naj pripomnim še to, da je osobje našega oddelka s svojo prijazno uslužnostjo de- lalo kar najboljši vtis. Po steni na levo in desno od vhoda so bile razvrščene sta- tiistične risbe in sicer: krivulje dinar- skega kurza tekom zadnjih let, oscilacija importa in eksporta, ki prikazuje stalen porast poslednjega, primerjalna tabela eksporta v tuje države in importa iz do- tičnih držav in tabela trgovskih odnoša- jev med našo državo in Francijo.

Razen gori omenjenih dveh neprilik, o katerih pa je treba priznati, da smo to mi sami zakrivali, je jugoslovanski od- delek v vrstah oddelkov ostalih tujih drž- av zavzemal prav odlično mesto in upa- mo, da si bo naša država tekom bodočih let znala tako s smotreno uredbo raz- stavne snovi kakor tudi z akuratsnostjo in konciliantnostjo osobja pridobiti med Francozi in ostalimi obiskovalci lyon- skega velesejma ugledno in odločujoče mesto. — K. S.

Deljivost dobave in takoj- šnja plačljivost posameznih delnih dobav.

Stranki sta bili sklenili pismeno pogodbo, po kateri je tožitelj prodal po določenih cenah 5000 kg namiznih jabolk in 10.000 kg otresenih jabolk in se zavezal, da dobavi jabolka do 3. oktobra. Dogovorjeno je tudi bilo, da se jabolka v S. prevzamejo in plačajo.

Tožitelj je na to 27. in 28. septem- bra dobavil tožencu 1700 kg namiznih jabolk v vrednosti 255 Din, ki jih je toženec prevzel, toda ne plačal, tako da je za ta znesek moral podati proti njemu tožbo.

Toženec ugovarja tožbenemu zah- tevku v pobot znesek 4250 Din. To je njegova škoda, ker tožitelj pogodbe ni izpolnil do kraja, tudi ne v naknad- nem roku, niti na zapretilo, da bo de- zahteval od njega odškodnino. Škoda mu je nastala s tem, ker je bil jabol- ka ugodno naprej prodal in bi bil za- služil pobotoma prigovarjani znesek, da mu je tožitelj dobavil še ostali del jabolk. Pravi, da o tem ni bilo govo- ra, da vsak voz pripeljanih jabolk po- sebej in sproti plača. Pač pa je tako dogovorjeno, da se jabolka plačajo, ko tožitelj vsa jabolka v S. pripelje svojemu prevzemalcu v S. je pa tudi zato naročil, da ne sme posebej po- vozovih ali sploh naprej plačati jab- olk, ker je bil opozorjen, da bi sicer lahko ostal brez jabolk in brez de- narja.

Tožitelj je temu prigovoru naspro- ti zavzel stališče, da je toženec izreč- no obljubil, da plača vsak voz pose- bej; ker pa prvih dveh vozov ni pla- čal, tožitelj ni imel denarja za svoje dobavitelje in je to vzrok, da ostalih jabolk ni dobavil. — Sicer pa plačilo za vsak voz posebej ustreza tudi na- ravi te kupčije, ker je dobava jabolk deljiva. Če je toženec brez graje po- samezna dva voza jabolk prevzel, je moral tudi kupnino takoj sproti za vsak voz plačati. Toženec pa ni trdil, da je kak nedostatek pri izpolnitvi, pač pa je vznika proslil, naj počaka na plačilo, ko pripelje drugi voz, češ da nima drobiža.

Pravno sodišče je priznalo tožen- cu njegovo tožitelju pobotoma prigo- varjano odškodninsko terjatev. Na podstavi dokazov po pričah ni sma- tralo za dokazano, da bi se bilo dogo- verilo plačilo za vsak voz sproti in posebej, in je ostala za rešitev tega vprašanja na razpolago samo še pis- mena pogodba, koje pristnost in besed- dilo je pa nesporno med strankama. Pravno sodišče je mnenja, da se mo- re ta pismeni dogovor po besedah in smislu tolmačiti samo tako, da se je kupec toženec zavezal plačati celo do- govorjeno dobavo jabolk, po izvrše- nem celotnem prevzemu. Za to razla- go govori tudi dejstvo, da je rok za celotno dobavo bil zelo kratek (od 26. septembra do 3. oktobra) tako da bi prodajalec itak v 8 dneh prejel plači- lo. Pismena pogodba bi bila gotovo druge vsebine, če bi bil prodajalec iz- javil, da jabolk še nima nakupljenih in da jih bode še le sproti nakupoval s toženčevim denarjem. Če je tožitelj prevzel dobavo poldruga vagona jabolk in to za dobo 8 dni, je moral biti kupec prepričan, da so jabolka že nakupljena, ker si ni mogel misliti, da bi tožitelj v tej kratki dobi še le začel iskati dobaviteljev. Tožitelj je torej bil dolžan, da dobavi vso mno- žino jabolk, in se še le nato izvrši iz- plačilo kupnine, ker pa ni vsega do- bavil, je odgovoren za škodo kupcu

Svetovnogospodarski pregled.

Na žitnih trgih je položaj nejasen. Sprememba v ceni za desetinko do- larja spada tudi na ameriških žitnih trgih med redke pojave, čeprav je zgodovina teh trgov polna največjih senzacij. Rusi so nakupili spet večje množine moke in žita. O ozimini na Ruskem prihajajo v svet nanovo zelo neugodna poročila. Položaj posetve v Zahodni in Srednji Evropi je v sploš- nem dobro, nekatera poročila pravi- jo celo, da je prav dober.

Cene bombaža gredo že par tedno- gor in so šle tudi v zadnjem. Beremo, da je v pasu, kjer bombaž uspeva, slabo vreme in se to seveda na svetovnem trgu takoj pozna. Na vol- nenih trgih so šle cene najprvo malo nazaj, a so se nato ustavile, kar se je poznalo posebno v Liverpoolu. Av- stralija hoče prodati zopet poldrugi

milijon bal. Kovinski trg je ostal mi- ren, sem in tja se kažejo znaki osla- belosti. Upanje na spomladansko po- življenje je vsaj zaenkrat varalo. Zla- sti svinec se je slabo držal; reakcija proti dvigu v prejšnjih mesecih traja dalje, kakor so pričakovali. Cene gu- mija gredo gor, ker se londonske za- loge zmeraj bolj praznijo. Tudi slad- kor se je podražil.

Jugoslavija izkazuje prvo aktivno trgovsko bilanco. Uvoz v letih 1923 in 1924 je bil tale:

	1923	1924
kilogrami	980.529.704	1.016.399.963
kosi	1.116.507	1.680.580
kubični metri	280.586	211.198
dinarji	8.309.635.472	8.221.748.522

Ker je imel izvoz leta 1924 vred- nost 9.588.774.432 dinarjev, je bila to- rej bilanca aktivna za 1.317.030.910 dinarjev, to se pravi, za 16-02%.

tožencu, ki se je točno držal predpisov čl. 355. in 356. trg. zak.

Prizivno sodišče je prvo sodbo potrdilo, češ da ni odločilno to, da je toženec dva voza jabolk prevzel.

Revizijsko sodišče je pa zavrnilo toženčevu in pobot uveljavljeno odškodninsko zahtevo. Priznalo je revizijo za utemeljeno, kolikor graja kot pravopomočno skladno naziranje prve in druge stopnje, da toženec navzlic temu, da je delno dobavo sprejel, vendar ni bil zavezan plačati jo ob prevzemu, in da potemtakem s svoje strani ni bil v zamudi. Obe spodnji stopnji sklepata iz stavka v pisni pogodbi: »Jabolka se v S. prevzamejo in plačajo, da se je kupec zavezal, da plača vso dogovorjeno dobavo jabolk skupaj po izvršenem celotnem prevzemu, ne pa vsak pripeljeni in prevzeti voz posebej, kar je pa pravopomočno.

Po čl. 342., odst. 3. trg. zak. je plačati kupnino redno ob izročitvi. Navedena pogodbeno določba ne obseza nasprotnega dogovora. Toženec pač morebiti ni bil zavezan, da delno dobavo sprejme (§ 1415. obč. drž. zak.). Toda čim jo je sprejel, je po čl. 359. trg. zak. postal tudi zavezan, da jo plača. Da dobava ne bi bila deljiva, toženec ni niti trdil niti ni tega pomeniti okoliščin.

Edino taka razlaga napominjane pogodbeno določbo ustreza običaju poštenega prometa. S plačilom ob prevzemu naj je izključen riziko obeh strank: riziko kupca, če bi plačal naprej, pa blaga ne dobil, in riziko prodajalca, da bi blago dobavil, plačila pa ne bi prejel. S pravno razlago spodnjih sodišč bi pa ta riziko za prodajalca ne bil odstranjen. On bi dobavljaj na upanje, kupec bi sprejemal delne dobave in svobodno z njimi razpolagal, toženec bi pa po dovršeni celokupni dobavi dobil plačilo ali ga pa ne bi dobil. Taka kupčija bi ne bila kupčija iz rok v roke, kakršno ima v mislih 3. odstavek čl. 342. trg. zak. in kakršna je bila s pisмено pogodbo sklenjena med strankama.

Potemtakem je bil toženec kot kupec zavezan, da delno dobavo takoj plača, čim jo je sprejel. Ker je navzlic opominu ni plačal, je prišel v zamudo. Po § 1052. obč. drž. zak. mora zahtevati izročitev samo oni, ki je sam izpolnil svojo obveznost ali jo je pripravljen izpolniti. Ko toženec spričo lastne zamude ni bil upravičen zahtevati izpolnitve od tožitelja, mu tudi ne gre odškodnina, češ da tožitelj pogodbe ni izpolnil. Njegov pobotoma prigovorjeni odškodninski zahtevek torej ni utemeljen. R. St.

E. Bežek:

„Chartered accountant“.

(Konec.)

Oglejmo si, kako je v tem pogledu pri nas.

Nova pridobitev je v tem, da so se v zadnjem času pričele ustanovljati gospodarske pisarne, katere se bavijo med drugim tudi z revizijami v podjetjih. Imamo pa sicer privatne revizorje, ki se bavijo z revizijami v svojem prostem ča-

su in upeljavajo knjigovodstva. Toda podjetniki se ne uvidevajo posebnih koristi in važnosti točnega knjigovodstva, združeno z redno revizijo, zato se ta poklic ne more pri nas razvijati.

Za delniške družbe in podjetja, ki javno polagajo svoje račune, predpisuje § 37. »Aktienregulativ« avstr. zak. stalno revizijo, ki pa se izvršava le od strani nadzorstvenega sveta, ravnateljstva ali stalno za to nameščenega višjega uradnika. Smemo pa reči, da se te revizije vrše le v toliko, v kolikor je v skladu z interesi nadzorstvenega sveta. Zato ne nudijo dovoljne garancije delničarjem, zlasti ne manjšinam delničarjev, dalje upnikom, vlagateljem itd. Kod dokaz nesigurnosti takih revizij nam služijo v sedanjem času mnogoštevilni polomi delniških družb in nekaterih denarnih zavodov.

Za zadrugo predpisuje zakon § 133. z dne 10. junija 1923 nekoliko strožjo revizijo v tem, da določa zadrugi sodišče izvedenca, ki je neodvisen od zavoda. Združenim zadrugam se dovoljuje določati med seboj izvedenca po odobritvi sodišča. Zato vidimo, da je pri zadrugah razmeroma malo nerednosti.

V obče pa smatramo pri nas revizijo za nekaj nepotrebnega in neprijetnega. Potrebno smatramo to šele tedaj, če so že nastale nerednosti ali sumničenja v vodečih osebah. Stalne in trajne rigorozne revizije v podjetjih ne samo v pogledu knjigovodstva, nego, kar je celo važnejše, v upravljanju samem, nimamo. Ako pa se uvede vendar stroga revizija, tedaj se običajno sumniči o postanku nerednosti. Ta pogrešeni občutek je dostikrat vzrok osebnih nadaljnjih nesporazumljenj. Revizijo se smatra torej na splošno za neprijeten dogodek, mesto da bi se smatralo revizijo za redno in vestno ugotovitev točnosti in reda v delovanju uslužbencev, nadzorstvenega sveta, ravnateljstva in obče vseh vodečih oseb ter samega sebe pri privatnih podjetjih.

Tudi se reviziji pri nas ne pripisuje posebne važnosti. Vsled tega se izvršuje ona običajno po knjigovodjih, ki utegnejo biti sicer dobri knjigovodji, ne pa tudi dobri revizorji ali pri delniških družbah, po sicer uglednih trgovcih in delničarjih, katerim se podeljuje ta posel kot nekako častno mesto, ki so pa zal kot revizorji pogosto samo amaterji v knjigovodstvu. Pogoste primere imamo, da imajo revizorji zelo malo pojma o knjigovodstvu in smatrajo sami revizijo za neprijetno in nepotrebno delo. To se dogaja zlasti pri privatnih družtvih, pri katerih se revizija prične in konča v nekaj minutah z sopodpisom izveljenih revizorjev na bilanci, samo, da se zadosti običajnim po statutih društva določenim formalitetam.

Tudi privatni revizorji, ki se bavijo ob svojem prostem času z revizijami, nimajo vselej zadostnega pojma o svojem poslu. Nedostaja pa jim predvsem potrebne energije, natančnosti, zlasti pa praktičnih izkušenj v vsestranskih vrstah vodstva in v najrazličnejših panogah podjetij, dalje močnega občutka odgovornosti in absolutne neodvisnosti. Zato te revizije ne morejo biti zanesljive; zlasti, kjer se izvršujejo hitro, je vrednost revizije močno dvomljiva.

Mnogo se greši tudi v tem pogledu, da se revizorjem pusti pregledati samo suhe številke in njihovo uvrščenje, ne nu-

di pa se jim dovoljnega upogleda v organizacijo in upravo podjetja. Tu vodi želja podjetnika samega, da se revizor čim manje spozna v internem položaju, smeri in načinu obratovanja. Premnogokrat se baš tu v internem delu dogajajo nerednosti, katerih iz samih številk revizor ne more razbrati. Nerednosti se zgodijo lahko namenoma in nenamenoma, zato je treba dvojne previdnosti pri revizijah in se revizorja mora podpirati v vseh željah in zahtevah, katere bi mu utegnile pripomoči do stroge in zanesljive izvedbe revizije. Privatna podjetja pa običajno ne zaupajo revizorjem, boječ se njihovega upogleda v podjetje.

Ker privatni revizorji, uradniki kontrolorji, delničarji revizorji niso materialno odgovorni za točno opravljeni posel, niti za trud zadostno nagrajeni, je umevno, da tudi izvršenim revizijam ni pripisovati absolutne sigurnosti.

Revizorji v svojem delu tudi niso popolnoma svobodni. Kakor je že omenjeno, se jim omejuje upogled v interne zadeve, izogiba se jim podajati potrebna in resnična pojasnila. Podjetja se omejujejo pogosto samo na revizijo gotovih knjig n. pr. samo blagajne, salda konti itd. Taka revizija je enostranska in brez vsake vrednosti, ako se niso nerednosti že preje konstatirale in se ne gre le za ugotovitev višine zgrešenih postavk.

Ze s tem, da bi se splošno uvažalo revizijo, izognilo bi se marsikaterim nerednostim, ki bi se utegnile zgoditi, ako bi se od časa do časa ne izvedla revizija. Gotovo pa se da le s točno in stalno revizijo odvrniti defraudacije ali druge nerednosti, ako izvajajo redno revizijo strokovnjaki. Napačno je, da se podjetja podvržejo dostikrat reviziji šele takrat, ko že celo mesto šušlja o že izvršenih nerednostih, kar zelo slabo vpliva na posamezna podjetja in dostikrat tudi na splošno zaupanje.

Naši privatni revizorji imajo na splošno, premalo rutine in to je naravno, ker niso poklicni, marveč le priložnostni revizorji. Tudi poklic ni zakonsko zaščiteno in se torej ni mogel razvijati do zaželjene mere.

Imamo še od sodišč priznane strokovnjake revizorje, ki pa se običajno udeležujejo samo pri spornih slučajih pri sodišču.

Potreba po ustanovitvi slične institucije se pri nas torej jasno kaže.

Taka institucija, kopirana točno po angleškem sistemu, bi seveda v našem sedanjem gospodarskem pojmovanju in razvoju ne imela uspeha. Mnogim delniškim družbam bi postalo to celo neprijetno. Tudi se ne bi dalo tako institucijo spraviti v brezhibno delovanje na prvi mah. Pomanjkanje dovoljne množine ljudi z zadostno teoretično in odgovarjajočo mnogoletno prakso bi se dalo sicer izprva nadomestiti z dobrimi knjigovodji in učitelji knjigovodstva, kakor poskušajo urediti to v Nemčiji. Takoj pa bi se moralo pristopiti k vzgoji naraščajo, kateremu bi se moralo dati priliko za visoko teoretično izobrazbo in nuditi dovoljno prakso. V nemčiji naj ima accountant po dosedanjem še neizvedenem načrtu visoko trgovsko šolo. Poseben zakon bi moral po angleškem zgledu skrbeti za zadostni ugled

in osigurati stališče v njihovem poklicu in ravnotako določiti odgovornost za eventualno škodo, ki bi se dogodila vsled nerednosti pri izvrševanju njihovih dolžnosti.

Institucija »Chartered Accountants«, prenešana v primerni sestavi na jugoslovanska tla, bi v doglednem času odpravila mnogo vprašanj, kakor »zaščite vlagatelja«, zaščite delničarjev proti svojevolskemu delovanju nadzorstvenega sveta, zaščite manjšine delničarjev proti večini. Neaktivni družabniki bi našli zašlombo v accountantih. Poštenost uslužbencev bi se izdatno zvišala. Predvsem bi se pa dvignila solidnost našega trgovskega in industrijskega sveta. Pridobili bi v obče mnogo na izboljšanje našega gospodarskega položaja na znotraj, inozemstvo bi pa videlo v tem velik korak k napredku našega gospodarstva. Ne ostalo bi brez koristi za splošno zaupanje občinstva in interesov ter za naš kredit v inozemstvu, ako krenemo v novo smer z ustvaritvijo tega za nas popolnoma novega a važnega poklica.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO

izvratno

Kolinsko cikorijo

domači izdelek

Trgovina.

Visoka šola za trgovino v Parizu. Po prizadevanju Trgovske zbornice v Parizu se je osnoval pri visoki šoli za trgovino v Parizu poseben enoletni tečaj za inozemce, ki obvladajo popolnoma francoski jezik. Ta tečaj je obiskovalo v prošlem letu 38 inozemcev, od katerih je bilo 9 Rusov, 5 Rumunov, 3 Luksemburžani, 3 Poljaki, 3 Madžari, 2 Bolgari, 2 Čehoslovaki in po eden iz Egipta, iz Norveške, Sijama, Litve, Španije, Švedskega, Armenije, Anglije, Japonskega, Brazilije in Grčije, a niti eden iz kraljevine SHS. Ker bo Trgovska zbornica v Parizu podpirala ta tečaj tudi materialno, da se tako omogoči poset tudi siromašnejšim dijakom-inozemcem, se prosi interese, da se naj blagovoljijo obrniti s prošnjami na: Ecole des hautes études commerciales, Paris, Rue de Tiquerville 43.

Uzance za trgovino s kožami in krznom. — Tajništvo produktivne in efektivne borze v Novem Sadu je izdelalo borzne uzance, ki se nanašajo na ceno kož in krzna. Čim odobri te uzance upravni odbor borze v Novem Sadu, se pošljejo v izjavo borzam v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Ko dospejo te izjave, bo upravni odbor uzance vnovič obravnaval in se zavzel za njihovo odobritev.

Naša svobodna cona v Solunu. — Te dni je prevzela posebna komisija naše kraljevine v upravo našo svobodno cono v Solunu.

Izvoz čebel na Češkoslovaško je prepovedan. — Češkoslovaško poljedelsko ministristvo je prepovedalo uvoz čebel iz naše kraljevine na Češkoslovaško, češ, da se pri nas pojavljajo gotove bolezni čebel.

Trgovska bilanca Amerike. Trgovska bilanca Združenih držav Ameriških je v l. 1924 aktivna za en milijon dinarjev. V mesecu decembru 1924 je izvoz zlata prvokrat presegel uvoz za 129 milijonov

popustljivejša proti vam, kakor pa sorodniki ali prijatelji.

Splošno se misli, da so banke trde in brezsrčne. V resnici pa nikakor niso. Zadrje, kar bi hotela kaka banka storiti, je, da bi uničila dolžnika.

Če ne morete dobiti od nobene banke denarja, potem naj vam bo to sigurnen znak, da si sploh ne bi smeli izposoditi nobenega denarja.

Bankir je izkušen specialist v posojevanju denarja. On ve, kdaj lahko dovoli posojilo in kdaj ga mora odbiti.

Gotovo! Vsakdo bi si moral najprej sam pridobiti nekaj denarja, predno se loti od drugih zahtevati denar.

Če ste pa dokazali, da ste denar dobičkanosno uporabili, potem je bolje denar si izposoditi, kakor pa ga vse življenje zaslužiti le v malem razmerju.

Če hočete več denarja zaslužiti in hitreje priti do njega, potem se ravnajte po tem devetem tipu: Izposodite si, kolikor morete rabiti!

(Dalje prih.)

LISTEK.

Herbert N. Casson:

Dvanajst tipov.

Deveti tip:

SPOSODITE SI, KOLIKOR MORETE RABITI!

(Nadaljevanje.)

Grem na primer v tovarno in najdem tam tri delavce, ki kopljejo premog. Vsak dobi 50 šilingov na teden, to je 20 funtov šterlingov na mesec.

Če bi najel tovarnar denar mesto dela, potem bi si mogel za teh 390 funtov šterlingov izposoditi 650 funtov šterlingov po 6 odstotkov.

Mogel bi za 2500 funtov šterlingov postaviti stroje, ki bi opravili delo delavcev.

Prihranil bi torej 4000 funtov šterlingov kapitala, če bi najel denar mesto dela.

Vsak delavec, ki prejema tedensko 50 šilingov, predstavlja kapital od 2160 funtov šterlingov. Vsak vajenec, ki prejema tedensko 12 šilingov, predstavlja kapital od 500 funtov šterlingov.

Najemanje dela prinaša le malo dobička. Na splošno boste našli, da delo komaj zasluži svojo lastno plačo.

Dobiček dajo stroji. Potom strojev, potem dobrega prodajanja, dobre uprave, osebnega vodstva in pametne reklame se doseže dobiček.

Dobičkanosnost vsake trgovine je posledica zveze med denarjem in možgani.

Delo si je izsililo večjo plačo, pa čeprav se ni zvišala njegova učinkovitost. V tem je vzrok velike brezposelnosti.

Delo more prinesiti danes dobiček samo tedaj, če se postavi delavca k stroju, ki je bil z denarjem kupljen. Tedaj se bo šele izplačal tudi stroj.

Denar v podjetništvu pomeni stroje in orodja, masno produkcijo in reklamo. Denar prinese v trgovino vse dobiček prinašajoče faktorje, vse — z iz-

jemo možgan. Zato naj vsakdo, ki čuti, da ima možgane v trgovskem zmislu, stori še naslednji korak, to je, naj stre-mi, da dobi denar.

Seveda je najbolje, če more dobiti denar brez posojila. Toda če je to nemogoče, potem si ga naj izposodi.

Od koga? Nikakor ne od profesionalnega posojevalca. Kar se da s tem denarjem zaslužiti, to zasluži posojevalec, ker morate plačevati deset odstotkov mesečno. Trgovina s posojanjem denarja je samo past, v kateri se iztisne žrtvi tudi zadnji krajec.

Ne, vi morate gledati, da dobite denar kolikor mogoče poceni. Ne plačajte nikdar sedem odstotkov, če morete dobiti za šest odstotkov zadosti denarja. Razlika je 100 funtov šterlingov v enem letu.

Če je količjak mogoče, glejte, da dobite denar od banke. Posel banke je, da posoja denar. Zato vam bo stavila banka ugodnejše pogoje in v težkem letu bo

dolarjev. Celo leto 1924 so Združene države uvozile za 319 milijonov, izvozile pa za 61 milijonov dolarjev zlata.

Trgovina z vinom v Dalmaciji. V prodaji dalmatinskega vina je nastala velika stagnacija, ker ni nikakega izvoza. Producenti so v veliki stiski in morajo prodajati vino po 3 Din liter. Zdi se, da ostane letos v Dalmaciji okrog 100.000 hl nerazprodanega vina. Največ vina je še v okolici Šibenika, kjer so cene tudi mnogo zmernejše, nego v drugih krajih.

Prodaja strugotin od železa in stare pločevine se bo vršila dne 15. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se naslednje firme: Stojan & Comp., Celje, Kralja Petra c. 33, Ljudevit Marx, tovarna lakov d. d., Domžale, Pacchiaffo, Knez in drug, Gaberje pri Celju, »Jezersko«, lesna industrijska in trgovska družba z o. z., Kokra, L. K. Steiner & Ko., družba z o. z., Ljubljana, »Triumf«, dr. z o. z., Ljubljana, Kolodvorska ulica, Triumph-Auto, družba z o. z., Ljubljana, Bačun in drugovi, lesna trgovina v Ljubnem, Avala, tovarna kemikalij, družba z o. z., Maribor, Tržaška cesta 98, in Kranjc & Bermež, trgovina z deželnimi pridelki, Vrhnik. Izbrisale so se naslednje firme: A. Westen, Gaberje pri Celju, »Sad«, družba z o. z., Ljubljana, »Svetla« d. d., Ljubljana, in A. Toroš, carinski posrednik, Maribor.

Industrija.

Čukariška državna sladkorna tovarna preide v privatne roke. — Ministrstvo trgovine in industrije je predlagalo vladi, da na licitaciji proda čukariško sladkorno tovarno. Naša javnost pozdravlja ta korak ministrstva trgovine, ker je jasno, da se bo tovarna, ako se jo bo vodilo na trgovski način, bolj rentirala, nego se rentira pod državno upravo.

Sladkorna kampanja v Belju. Državna tovarna sladkorja v Belju je končala te dni svojo letošnjo kampanjo. Izdelala je 1360 vagonov sladkorja. Za ta sladkor je bilo potrebno 13.000 vagonov sladkorne pese.

Francoska družba za eksploatacijo nafte v Češkoslovaški. Češkoslovaška vlada je podelila francoskemu podjetniku H. Bordage dovoljenje za osnivanje delniške družbe, ki se bo bavila z eksploatacijo južnomoravskih in slovaških terenov nafte. H. Bordage se je obvezal, da bo vplačal cel akcijski kapital v iznosu 25 milijonov čeških kron. Ker se ni za sodelovanje prijavil češkoslovaški kapital, bo cel društveni aparat izključno francoski.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Naša Narodna banka je imela po stanju dne 8. marca t. l. za 5746,3 milijonov dinarjev novčanic v obtoku. Obtok se je tekom prvih osmih dni meseca marca t. l. znižal za 13,5 milijonov dinarjev.

Promet.

Za direktno zvezo z vsemi sosednimi državami. Do danes ni še odprt direktni železniški promet z Rumunijo, Grčijo, Bolgarsko in Turčijo, kar mnogo škoduje interesom naše zunanje trgovine, ker ni mogoča direktna odprema blaga brez frankature odnosno na po-vzetje itd. Zato je naša Trgovska in obrtniška zbornica prosila ministrstvo agnitijskega, da deluje na to, da se še z ostalimi sosednimi državami, s katerimi do sedaj nimamo direktnega železniškega prometa, sklenejo čimprej sporazumi in aktivira direkten promet. Industrija in trgovina v Sloveniji je izredno interesirana na čimprejšnji otvoritvi direktnega prometa z imenovanimi državami, ki bi znatno prispela k povečanju izvoza v razne kraje, kjer so imeli naši interesi že pred vojno svoje dolgoletne stalne in velike odjemalce ter dobavitelje.

Za krajšo železniško zvezo Beograda z Jadranskim morjem. — Te dni se je vršila v Beogradu konferenca gospodarskih krogov iz beograjskega okrožja in železniških strokovnjakov, na kateri se je razmotrivala zgradba ozkotirne železnice Beograd—Lazarevac, ki bi izdatno skrajšala sedanjo železniško zvezo Beograd z Jadranskim morjem.

Vpliv železniške zveze Vardište—Užice na cene v Sarajevu. Iz za otvoritve železniške proge Vardište—Užice, s katero je dobila Bosna železniško zvezo s Srbijo, se opaža v Sarajevu padanje cen za gotove predmete, predvsem za sir, maslo, suho meso, jajca itd.

Olajšan promet med Češkoslovaško in Nemčijo. Med Nemčijo in Češkoslovaško se je sklenila pogodba glede olajšanja obmejnega prometa med področjem nemške države in področjem, katero je po versailski pogodbi pripadlo Češkoslovaški.

TRBOVELJSKI PREMOG, DRVA, KOKS ANGLEŠKI PREMOG, SLEZIJSKE BRIKETE dobavlja

„ILIRIJA“, Ljubljana KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220

Plaćilo tudi na obroke!

Razno.

Častno diploma o imenovanju za častnega predsednika Slovenskega trgovskega društva »Merkur« za Slove-nijo v Ljubljani sta imenom društva izročila gospodu Alojziju Lillegu, veletržcu v Ljubljani, preteklo sredo na njegovem domu društveni predsednik gosp. dr. Fran Windischer in društveni tajnik g. Val. Urbančič. V priznanje dolgoletnega prezasluznega delovanja za slovensko trgovsko matice, je kakor smo poročali, društvo »Merkur« na predzadnjem občem zboru izvolilo gosp. Alojzija Lillega za svojega dosmrtnega častnega predsednika.

Znižanje prispevne tarife za zavarovanje zoper nezgode. Zadnji Uradni list (št. 28 z dne 18. marca) prinaša naredbo ministra socialne politike, s katero se znižuje prispevna tarifa, ki služi po § 29. zakona o zavarovanju delavcev za osnovo odmerjanju prispevkov za zavarovanje zoper nezgode in ki je bila z naredbo ministra za socialno politiko z dne 20. novembra 1922 določena s 6 Din, zniža za dobo od 1. januarja 1925 do dne 31. decembra 1925 na 5 Din za vsakih 100 Din zavarovane dnevne mezde in za nevarnostni odstotek 100 Din. Prispevek

za nezgode se določa torej v letu 1925 za vsakih 100 Din zavarovane dnevne mezde s tolikokrat po 5 par, kolikor znaša nevarnostni odstotek, s katerim je obrat uvrščen. To znižanje ostane v veljavi tudi po 31. decembru 1925, če izkaže računski zaključek osrednjega urada za zavarovanje delavcev za leto 1924 presežek poslovanja tudi na podstavi 5% prispevne tarife. Znižba ostane v veljavi, dokler ne izkažejo računski zaključki manjka v poslovanju za grano zavarovanja zoper nezgode.

Trgovinska pogajanja z Madžarsko. V petek je prispela v Beograd iz Budimpešte madžarska delegacija, da končno zaključi trgovinska pogajanja z našo državo. Podpisati je treba še dve konvenciji in sicer eno o ukinitvi sekvestrov in drugo o predvojnih dolgovih. Po podpisu teh dveh konvencij je smatrati pogajanja z Madžarsko za končana.

Nemške dobave na račun reparacij. — Do 14. decembra 1924 je naša država prejela od Nemčije na račun reparacij za 373.163.932 zlatih mark blaga, pri čemur pa dobave živine še niso vračunjene, ker statistika o teh dobavah še ni dovršena. Na posamezne vrste blaga se te dobave razdele nastopno: industrijski material (29.068.224), barake in pohištvo (21.619.653), rudarske potrebščine (8.700.137), železniški material (167 milijonov 388.731), poljedelsko orodje (8.016.546), vojaški material (694.220), surovine (998.333), električni material (30.484.040), jeklo in železo (25.980.067), parni stroji (6.621.276), tekstilni stroji (3.038.834), tramvajski in kanalizacijski material (7.769.010), znanstveni pripomočki (11.903.262), ladje (9.380.684), barve (21.943), lekarniški izdelki (34 milijonov 887.058) in razni izdelki (6 milijonov 581.920).

Podmorska brzojavna zveza Anzio—Malaga—Newyork. Prošli ponedeljek je bila ob navzočnosti italijanskega prometnega ministra in notranjega ministra otvorjena nova podmorska brzojavna zveza Anzio—Malaga—Newyork.

Francoski proračun državnih izdatkov. Poslanska zbornica je odobrila dva finančna zakona: prvi se tiče državnih izdatkov, drugi pa državnih dohodkov. Finančna komisija senata je sklenila, da združi ta dva zakona v enoten zakon. Proračun za državne stroške, ki ga je odobrila zbornica, znaša 34 milijard 140 milijonov. Senatna komisija je znižala ta proračun na 32 milijard 482 milijonov za kritje novih stroškov, izvirajočih iz peviškov, ki jih je vlada dovolila državnim uslužbencem in upokojevcem.

Ljubljanska borza.

Petek, 20. marca 1925.

Blago: Trami monte, fco Postojna 2 vag. den. 370, bl. 370, zaklj. 370, hrastovi hlodi od 30 cm prem. napr., od 2 m dolž. napr., fco nakladna postaja bl. 650, bukova drva, napolsuha, cepanice, fco Podbrdo 2 vag. den. 25, bl. 25, zaklj. 25, bukovo oglje Ia, fco Podbrdo 1 vag. den. 118, bl. 118, zaklj. 118, pšenica prekmurska 74/75, fco Dolnja Lendava bl. 470, otrobi pšenični, drobnj. juta vreče fco Ljubljana bl. 210, otrobi pšenični, drobnj. 1/2 pap. 1/2 juta vreče, fco Ljubljana bl. 205, otrobi pšenični, debeli, juta vreče, fco Ljubljana den. 250, bl. 257.50, koroza nova, prompt., fco sremška postaja bl. 182.50, koroza nova, prompt., par.

Ljubljana bl. 225, koroza nova, okrogla, promptna, fco medjimurska postaja bl. 230, koroza nova, april, maj, junij, fco Postojna tranz. bl. 260, koruzni zdrob, juta vreče, fco Ljubljana bl. 400, ajda siva, fco štajerska postaja bl. 287.50, bučne peške, rešetane, fco štajerska postaja bl. 500, bučne peške, rešetane, fco Rijeka neocar. bl. 525, krompir rdečkast, fco štajerska postaja bl. 140, krompir beli, fco štajerska postaja bl. 135, krompir rumeni, fco štajerska postaja bl. 110, čebula, fco štajerska postaja bl. 360.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 64.50, bl. 66, 4% Kranjsko deželno posojilo iz leta 1888 bl. 22%, 4% Kranjsko deželno melioracijsko posojilo iz leta 1911 bl. 22%, 4% Kranjsko deželno posojilo iz leta 1917 bl. 22%, Celjska posojilnica d. d., Celje

den. 210, bl. 210, zaklj. 210, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 238, Merkantilna banka, Kočevje den. 110, bl. 130, Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 840, bl. 845, Slavenska banka d. d., Zagreb den. 74, Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 190, bl. 200, Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 135, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 420, bl. 430, Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 112, »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 275, bl. 285.

Tržna poročila.

Tržne cene za meso v Ljubljani (dne 14. marca). Govedina: V mesnicah po mestu 20—23, na trgu: 1 kg I. 18—22, II. 16—18, v ampov 10—12, pljuč 8, jeter 18—23; teletina: 1 kg I. 25—28, II. 20 do 25, jeter 30, pljuč 24; prešičevega mesa: 1 kg I. 27.50, II. 20—25, pljuč 12.50, do 15, jeter 25, ledic 27.50, slanice trebušne 20—22, slanice ribe in sala 26.50, slanice mešane 25, slanice na debelo 25, masti 30—32, prekajenega mesa I. 40, II. 37.50; drobnica: 1 kg. koštrunovega mesa 18, jagnjetine 25, kozličevine 27. Klobase: 1 kg krakovskih 50, debrecinskih 50, hrenovk 40, posebnih 40, tlačenk 32, polprekajenih kranjskih 32, suhih kranjskih 40, prekajene slanice 35 Din. Perutnina: 1 kokoš 40—50, petelin 40 do 45, nepitana gos 70—100, domač zajec manjši 10—15, večji 15—20, 1 liter mleka 3—3.50, 1 kg surovega masla 45, čajnega masla 60—65, kuhanega 45, bohinskega sira 60, sirčka 10, eno jajce 0.75—1 Din.

Cene specerijskemu blagu v Ljubljani (14. marca). 1 kg kave Portoriko 76—84, Santos 48—52, Rio 42—46, pražene kave I. 98—100, II. 76—80, III. 58—64, kristalnega belega sladkorja 15, sladkorja v kockah 16, riža I. 10—14, II. 8—10, 1 liter namiznega olja 25, jedilnega 22, 1 kg soli 4.25, 1 kg riževega škroba 18, pšeničnega 14, koruznega 12, testenin I. 18, II. 12 Din.

Cene mlevskim izdelkom na trgu v Ljubljani (14. marca). 1 kg moke št. 0 8, za kuho 7.50, bele krušne moke 7, črne krušne 6, kaše 6, ješprenja 7, otrobov 3, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5, pšeničnega 8, ajdove moke I. 9, II. 8 Din.

Mariborski trg dne 14. marca. V sled mraza (—3 C) je bil trg ob 8. uri zjutraj slabo obiskan, čeravno je bil obilno preskrbljen; ob 10. uri predpoldnem je pa kupčija postala zelo živahna. Slani-narji so pripeljali 70 voz mesa na trg ter so prodajali svinjino po 20 do 35, slanino po 25 do 30 in drob po 20 Din 1 kg, domači mesarji pa, ki še vedno tekmujejo s slaninarji, so prodajali govedino po 13 do 17.50, teletino 15 do 20, svinjino po 20 in drob po 10 do 17 Din 1 kg, klobase po 25 do 35, prekajeno meso po 35 do 45 Din 1 kg; v mestni mesnici so ostale cene pretekega tedna in sicer za govedino 15 do 18, teletino 20 in svinjino 22 Din za 1 kg. — Perutnina. Bilo je je okoli 400, ob 10. uri pa okoli 600 komadov. Cene so bile kokošim 25 do 60, racam in gosem 50 do 100, puranom pa 100 do 150 Din za komad. — Domači zajčki (okoli 40 komadov) so se prodajali po 10 do 60 Din za komad. — Dva kuzlička sta bila po 100 Din naprodaj. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. To pot je bilo malo krompirja na trgu, prodajal se je pa po 10.50 do 11 Din mernik (7 1/2 kg), zeljate glave in solata po 2.50 do 6 Din komad, čebula po 3 do 6 Din, česenj 4 do 12 Din venec, kisle zelje 3.50 do 4, kisle repa 2 Din kg, jabolka 2.50 do 6 Din, hruške po 6 do 20 Din kg. Jabolka in hruške je bilo zelo malo na trgu, ker se izvoznikarji med tednom zelo trudijo, da pokupijo, kolikor je mogoče, in izvažajo v Avstrijo, Češkoslovaško, pa tudi v Srbijo. Pomaranče so stale 1 do 2.50, limone po 0.75 do 1.50, jajca pa po 1 do 1.25 Din komad; bučno olje 15 do 30, mleko 3 do 3.50 Din liter, datelji so se prodajali po 15 do 35 Din kg, fige pa po 6 do 10 Din venec. — Lončena in lesena roba se je prodajala po 0.50 do 160 Din komad, brezove metle po 2 do 6 Din komad, koruzna slama po 25 do 30 Din vreča, 3 leseni ročni vozički so bili po 125 do 500 Din komad na prodaj.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 13. marca 1925 se je pri-

peljalo 164 svinj in 1 kožo; cene so bile sledeče: mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 100—125, 7—9 tednov stari komad 150—200, 3—4 mesece stari komad 300—375, 5—7 mesecev stari komad 500—625, 8—10 mesecev stari komad 750—875, 1 leto stari komad 1250—2000, 1 kg žive teže 12—15, 1 kg mrtve teže 16.25—17.50 Din. Prodalo se je 32 komadov.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali v sredo 11. t. m. 2 voza sena, 3 voze otave in 2 voza slame, v soboto 14. t. m. pa 10 voz sena, 8 voz otave in 7 voz slame na trg. Cene so bile senu in otavi 75—90, slami pa 50—62.50 dinarjev za 100 kg.

Ljubljanski živinski sejem (18. t. m.) Dogon 285 konj, 2 žrebeti, 66 volov, 31 krav, 2 teleti in 144 prašičev. Cene konjem so nazadovale in se je dobil par po 4000—12.000 Din po kakovosti. Žrebeta, do 10 mes. stara, so se trgovala po 1000 Din komad. Cene za 1 kg žive teže: voli I. 11.25, II. 10, III. 9, krave za klobase 5—6, teleta 12.50—14.50 Din. Prašički, 6—8 tednov stari, so bili po 200 do 250 Din komad. Kupčija slaba, a je bil tudi dogon majhen. Za izvoz se ni nakupovalo. Največ so kupčevali kmetje

med seboj; nekaj so nakupili ljubljanski mesarji. Cene so v splošnem neznatno popustile.

Izdatni padec cen na prašičjem trgu. — Gospodarskih krogov se je polotila skrb zaradi padca cen perutnine in prašičev v sosednjih državah, kamor se je blago v prvi vrsti izvažalo, ker izvozniki ne morejo več plačevati sedanjih cen. Padec cen je povzročila v prvi vrsti okrepitev dinarja, nekoliko pa tudi povišane produkcije tega blaga v državah, ki so uvažale našo perutnino in naše prašiče. Padec cen bo brez dvoma vplival tudi na produkcijo v naši državi, ker se producenti nočejo zadovoljevati z manjšim zaslužkom. Ako se ta domneva uresniči, bo utrpelo naše gospodarstvo ogromno škodo. Za našo gospodarsko bilanco bi bilo veliko koristnejše, da bi se koruza porabljala za mastenje prašičev in izvažalo več prašičev nego koruze.

Zagrebaški tedenski sejem (18. t. m.) Dovozi prilično slab. Dovozi obilni. Cene živini oslabele, posebno močno teletom in svinjam. Za 1 kg žive teže notirajo: biki 9—10, junice domače I. 11.50—12, II. 8—11, junci domači I. 13—14, II. 11 do 12.50, krave domače I. 11—12, II. 9—10, III. 3.50—5, voli domači I. 12 do

12.50, II. 11—11.50, III. 8.50 do 9.50, teleta 11 do 14, svinje nepitane 13 do 14, pitane sremške 17 do 17.50, domače 15 do 17.50, prašci do 1 leta 12 do 13, starejši 12 do 13.75 Din. Cene konj nespremenjene. K r m a : detelja in lucerna 138 do 150, seno I. 100 do 125, II. 75 do 100, otava 100 do 150 Din za 100 kg.

Dunajski živinski sejem (19. t. m.) — Goveda: Dogon 452 komadov. Za 1 kg žive teže notirajo: voli do 1.50 (izjemno 2.20), biki do 1.50, krave 1.40, slaba živina 0.95 šilinga. — Svinje: Dogon 1444 komadov. Za 1 kg teže notirajo: debele svinje 2.30, mesne 2.20 šilinga.

Dobava, prodaja.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje na dan 21. marca t. l. dobavo 170 komadov temnomodrih plaščev s kapucami. Natančnejši podatki se dode pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Dne 6. aprila t. l. se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave sanitetskih torb. Predmetni oglas je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje na dan 21. marca t. l. dobavo 133 parov nizkih pilling-čevljev. Vzorec itd. na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema takoj ponudbe glede dobave 200 kg firnoža ter glede dobave 2000 kg kvadratnega železa, do 10. aprila t. l. pa glede dobave žarnic. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. marca t. l. ponudbe glede dobave mehkega in hrastovega lesa. Natančnejše informacije pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Dne 6. aprila se bo vršila pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki ofertalna licitacija glede dobave drv; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega lesa. — Dne 8. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave griffin-koles. — Dne 17. aprila t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 660.000 kg pšenične krušne moke tipa 80%.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico

F. Z. Z. O. Z., ki posluje v novopreurejenih prostorih v Ljubljani, Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje najugodnejše ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. — Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvo. Daje tudi TRGOVSKE KREDITE ter sprejema v inkaso fakture in esije terjatev.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode
Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Dr. ing. Miroslav Kasal

Oblastveno poverjeni stavbeni inženier in mestni stavbenik

Ljubljana - Mirje št. 11 - telefon št. 287

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev.

Projektiranje.

Moderni mlin za mlenje soli in ostalih dišav

Dinić, Tot i Komp., Novi Sad

Tel. 225

Tel. 225

Nudi za takojšnjo dobavo v vsaki množini, v kosih, kakor tudi na kamnu najfinejše zmleto kuhinjsko sol.

Najboljši
šivalni stroj
je edino la

Josip Petelinc

znanka
Griffner in Adler
za ročnice, obrt in industrijo
Ljubljana
Posk. v vezanju brzoščit. Vseletna garancija.
Delavnica za popravila
Na volitke Telefon 913 Na malo

TVRDKA

A. VOLK
LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge

vse vrste pšenične
moke najboljših
banaških
mlinov,

otrobe, koruzne
in ajdove izdelke, kašo,
ješprenj, nadalje pšenico,
koruzo, oves, fižol

in druge
poljske pridelke.

Telefon števil. 449.

Brzjavni: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri za aromaliziranje kanditov in sladčič

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =

priporoča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul 13

!! Zahtevajte cenike !!

Tvrdba

IVAN PERDAN

nasledniki
v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril
Metodovih vžigalic.

Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih dnevnih cenah.

Zahtevajte cenike!

TISKARNA „MERKUR“

Trg. - ind. d. d. LJUBLJANA Telefon št. 552

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13

Tiska časopise, knjige, posetnice, brošure, letake, cenike, pravila itd. itd.

Lastna knjigo-veznica

Josip Petelinc, Ljubljana

Na velitko! (bila Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, sodna blaga, pletenine, lepne robce, ščetke, mišice, toaletno blago.

Telefon 913

Telefon 913

„OPEKA“

prvovrstne zidake. priporoča opekarna

„EMONA“ d. d.

v Ljubljani. — Tovarna na Viču (Brdo). — Pisarna v Pražakovi ul. 3, priti.

AVTO

bencin, pnevmatika olje, masl, vse popravila in vožnja. Zc prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Isago-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Čitajte in širite „Trgovski list“!

= LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA =

(Ustanovljena 1900.)

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Delniška glavnica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzjavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. števil. 261, 413, 502 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.